

فوت و فن

ضمیمه نوجوان

شماره ۱۲۴ ■ ۲۶ آبان ۱۴۰۱

نوجوان
۱۳۰۰

امیرعلی
حبیبی

انتخاب کتاب و از آن مهم‌تر انتخاب درست یک کتاب مساله مهمی است که عمده افراد کتابخوان یا افرادی که می‌خواهند کتاب خواندن را شروع کنند با آن روبه‌رو هستند. این شما و این هم فوت و فن‌هایی برای انتخاب خوب یک کتاب:

چند راهکار درباره تشخیص کتاب‌های خواندنی و کتاب‌های زرد

زرد کم عمق

این روزها تمام شهرها و کشور پر از اسم کتاب شده است. از بنرهای متفاوت و رنگی گرفته تا برنامه‌های متفاوت شهری و تلویزیونی و... یکی از جملاتی که همیشه ذهن مرا درگیر کرده «هر کتابی ارزش یک بار خواندن را دارد» بوده است. آیا واقعاً هر کتابی ارزش این را دارد که یک بار خوانده شود؟ فکر می‌کنم امروز به یقین می‌توانم بگویم که هر کتابی این ارزش را ندارد

که برایش وقت و زمان صرف شود. آدم باید کتاب‌های خوب و مناسبی برای مطالعه انتخاب کند. عمر، وقت و منابع محدود ما موارد و محدودیت‌هایی هستند که به ما می‌گویند باید در انتخاب کتاب‌هایی که می‌خواهیم مطالعه کنیم، دقت کنیم و سواس به خرج دهیم. همه اینها بر این شد که ما یک فوت و فن در رابطه با انتخاب کتاب و کتابخوانی تهیه کنیم.

تکلیف‌ت را معلوم کن

یکی از معیارهای خوب بودن یا نبودن کتاب، سلیقه و علاقه است. بنابراین تکلیف‌ت را با خودت معلوم کن که دوست داری کتاب انتخابی‌ات در چه ژانری و با چه سبک و قلمی باشد. بعد از آن می‌توانی با جست‌وجوهای بیشتر و دقیق‌تر، بهترین گزینه ممکن را برای خودت انتخاب کنی.

پیشگفتار را جدی بگیر

یکی از مشخصه‌های خوب بودن کتاب، وجود یک پیشگفتار خوب است. پیشگفتار یک کتاب عموماً خلاصه‌ای از مطالب آن کتاب را ارائه می‌دهد که نشان‌دهنده قلم مترجم و نویسنده نیز هست. پس پیشگفتار کتاب را جدی بگیر.

پرفروش‌های کم ارزش

هر کتابی که پرفروش باشد لزوماً کتاب خوبی نیست. به نظر بد نیست نظر کتابخوان‌های حرفه‌ای و نقدهایی که بر کتاب نوشته شده را مطالعه کنید. این می‌تواند به شما کمک کند تا بتوانید کتاب‌ها را از هم تفکیک کنید و علاوه بر آن در حین خواندن کتاب دید جامع‌تری داشته باشید.

نویسنده خوب، کتاب خوب

بد نیست گاهی اوقات به جای این‌که دنبال کتاب‌های خوب بگردید، دنبال نویسنده‌های خوب بگردید. عموماً نویسنده‌های خوب مجموعه آثار طلایی از خود به جا می‌گذارند. پس پیدا کردن یک نویسنده خوب به مثابه پیدا کردن کتاب خوب است. البته که خواندن تمام آثار یک نویسنده می‌تواند شما را بر روحیات، تفکر و فلسفه ذهنی آن نویسنده مسلط کند و قدرت تحلیل شما را زیاد کند.

نشر معتبر

نشرهای معتبر در انتخاب کتاب و نویسنده و مترجم برای چاپ و سواس و دقت زیادی به خرج می‌دهند. برای همین عموم کتاب‌های آنها خوب و مفید است. بد نیست که نشرهای معتبر را بشناسید و کتاب‌های خود را از آن انتشارات انتخاب کنید.

فهرست را ببین

افراد بزرگ زیادی هستند که برای خود فهرستی از کتاب‌های خوب و تاثیرگذار منتشر کرده‌اند. اگر به لیست این آدم‌ها نگاهی بیندازید می‌توانید در بین آنها کتاب‌های خوب و مناسبی برای خود انتخاب کنید. البته باید مراقب باشید که آن فرد هم آدم معتبری باشد.

جایزه خوب = کتاب خوب

یکی از معیارهای خوب برای انتخاب کتاب جایزه‌های معتبری مانند نوبل ادبیات است. این دسته از جوایز با بررسی فنی و محتوایی کتاب‌ها به آنها امتیازاتی می‌دهند و در نهایت از بین چندین کتاب، کتاب برگزیده را انتخاب می‌کنند. به بیانی دیگر کتاب‌ها از قبل برای شما الگ شده و آماده مطالعه‌اند.

گپ بزنید

برای این‌که بتوانید کتاب‌های خوب را پیدا کنید با کتابخوان‌های حرفه‌ای در رابطه با کتاب‌هایی که خوانده‌اند گپ بزنید. آنها می‌توانند دید شفافی از مجموعه نوشته‌هایی که خوانده‌اند برای شما ایجاد کنند. شاید حتی بتوانید چند کتاب خوب را از آنها قرض بگیرید.

چند صفحه بخوان

یکی از تکنیک‌های من برای انتخاب کتاب خوب این است که در لحظه، اول یا وسط آن را باز می‌کنم و چند سطر از آن را می‌خوانم. با این اتفاق می‌توانم در مورد قلم نویسنده یا مهارت ترجمه مترجم یک دید اولیه داشته باشم و بعد از آن انتخاب کنم که آیا این کتاب مناسب است یا نه؟ در ۹۰ درصد مواقع هم این تکنیک جواب می‌دهد.

سری به کتابخانه بزنید

یکی از استادان خوب من همیشه می‌گفت کتابی در کتابخانه خوب است که شیرازه‌اش از هم پاشیده باشد. این نشان‌دهنده این است که آن کتاب مکرر به امانت گرفته شده و مطالعه شده است، البته نو و تمیز بودن شیرازه یک کتاب نمی‌تواند گواه بر آن باشد که کتاب، کتاب خوبی نیست. اما به طور کلی شیرازه کتاب خبر می‌دهد از سر درون.

کمی قدیمی باش

حتمی شما هم شنیده‌اید که می‌گویند فلانی کلاسیک خوان قهاری است. این به این معناست که آقای خانم فلانی آثار کلاسیک جهان را خوانده و با آن آشناست. قطعاً اگر کتابی، خوب نبود در همان چند سال اول ظهورش ناپدید می‌شد. اگر اثری این همه سال مانده است می‌تواند نشان از خوب بودن آن اثر باشد. پس سری به آثار کلاسیک بزنید.

کتابفروش منصف

عموماً هر شهر و محله‌ای یک کتابفروش با انصاف دارد که کلی کتاب خوب و درجه یک می‌شناسد. می‌توانید به جای این‌که دنبال کتاب‌های خوب بگردید، دنبال یک کتابفروش خوب بگردید. با دستیابی به یک کتابفروش پایه و باحال خود به خود به کتاب‌های خوب دسترسی پیدا می‌کنید.